

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЖИТОМИРСЬКИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТРАНСПОРТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**Циклова комісія спеціальності
J8 Автомобільний транспорт освітньо-професійна програма «Обслуговування та
ремонт автомобілів і двигунів»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи

_____ Світлана ГЛАДУН
_____ серпня 2025 року

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ТА СТРАХОВОЇ СПРАВИ**

галузь знань	J Транспорт та послуги
спеціальність	J8 Автомобільний транспорт освітньо-професійна програма « Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів»
освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
статус освітнього компонента	вибірковий
освітньо-професійна програма	Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів
Навчальний рік	2025/2026
Мова навчання	українська

Викладач: Ірина Бордюк викладач вищої категорії
Розробник: Валентина Кучерина, викладач вищої категорії, викладач-методист

Навчальна програма розглянута та затверджена на засіданні циклової комісії спеціальності
J8 Автомобільний транспорт ВСП ЖАДФК НТУ

Протокол № 1 від __28__ серпня 2025 р.
Голова циклової комісії _____

Юрій МАЛАНЮК

Житомир - 2025

Опис та структура освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань J Транспорт та послуги Спеціальність: J8 « Автомобільний транспорт» Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	вибірковий
Загальна кількість годин – 90		Рік підготовки: 3(4)-й
		Семестр 5-(7)-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Лекції 38 год.
		Практичні 10 год.
		Самостійна робота 42 год.
		Вид контролю: диференційований залік
		Індивідуальні завдання:

Мета вивчення освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Основи податкової системи та страхової справи» є формування у здобувачів освіти базових систематизованих знань про сутність податків та зборів, структуру і принципи побудови податкової системи України, систему оподаткування фізичних та юридичних осіб.

Предметом освітнього компонента є сукупність теоретичних, методологічних і практичних аспектів функціонування податкової системи України, особливості розрахунку та сплати до бюджетів податків та зборів з юридичних і фізичних осіб згідно з чинним законодавством України.

Завдання вивчення освітнього компонента «Основи податкової системи та страхової справи» полягають у вивченні основ побудови податкової системи, принципів та напрямків податкової політики, системи оподаткування, основних елементів податку (збору), методики обчислення і сплати податків та зборів, формуванні вмінь користування податковим законодавством, практичних навичок в обчисленні податків і зборів.

Метою та завданнями проведення практичних робіт/занять є засвоєння здобувачами освіти теоретичних знань, зміцнення умінь у процесі узагальнення, систематизації, застосування знань, умінь і навичок на практиці.

Метою самостійної роботи здобувачів освіти при вивченні освітнього компонента «Основи податкової системи та страхової справи» є розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; здобуття студентами глибокої системи знань як ознаки міцності знань; самостійна робота студентів як результат морально-вольових зусиль.

Циклова комісія спеціальності J8 Автомобільний транспорт за собою право вносити зміни в послідовність вивчення тем (це пов'язано з організацією екскурсій та зустрічей з фахівцями) та доповнювати програму новими технологіями навчання.

Передумови для вивчення освітнього компонента: -

Очікувані результати навчання

Здобувачі освіти повинні:

знати: закони і закономірності податкової системи України; види податків та зборів; особливості формування бази оподаткування та сплати різних податків та зборів; структуру Податкового кодексу України;

уміти: знаходити й аналізувати чинні законодавчі акти і консультаційні матеріали з питань податкової політики; розраховувати суми податків, зборів і платежів; оцінювати специфіку адміністрування загальнодержавних та місцевих податків і зборів; обирати легальні способи мінімізації податкових платежів.

Сформовані компетенції: знання організації та методології адміністрування податків в Україні; здатність правильно нараховувати суми податків та зборів.

Критерії оцінювання результатів навчання (поточне оцінювання)

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	<u>Усна відповідь.</u> Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. <u>Практична робота.</u> Практичні завдання виконані правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом, та містять аргументовані висновки.
«Добре»	<u>Усна відповідь.</u> Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких

	відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень освітнього компонента, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. У відповідях допущені несуттєві неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. <u>Практична робота.</u> Практичні завдання виконані правильно, але висновки неповні або містять несуттєві неточності.
«Задовільно»	<u>Усна відповідь.</u> Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. <u>Практична робота.</u> У практичних завданнях є несуттєві помилки.
«Незадовільно»	<u>Усна відповідь.</u> Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання або питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. <u>Практична робота.</u> У практичних завданнях є суттєві помилки.

Критерії оцінювання результатів навчання (тестування)

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Правильно виконано 90,0-100,0% завдань
«Добре»	Правильно виконано 75,0-90,0% завдань
«Задовільно»	Правильно виконано 50,0-75,0 % завдань
«Незадовільно»	Правильно виконано менше 50,0% завдань

Засоби діагностики результатів навчання: стандартизовані тести, презентації та виступи на наукових заходах.

Програма освітнього компонента «Основи податкової системи»

1. Основні положення оподаткування в Україні

Загальні закони і закономірності податкової системи України. Історія виникнення податків. Поняття податку і збору, їх елементи, ознаки та функції. Види податків та зборів. Структура Податкового кодексу України.

2. Загальнодержавні податки та збори

Податок на прибуток підприємства. Податок на доходи фізичних осіб. Непрямі податки. Інші загальнодержавні податки та збори.

3. Місцеві податки та збори

Склад місцевих податків та зборів. Податок на майно. Єдиний податок. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір.

4. Державна податкова служба України

Структура податкової служби України. Функції та завдання органів Державної податкової служби України. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної податкової служби.

6. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства

Ухилення від оподаткування. Основні податкові правопорушення. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні положення оподаткування в Україні	8
2	Загальнодержавні податки та збори	12
3	Місцеві податки та збори	8
4	Державна податкова служба України	6
5	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	4
	РАЗОМ:	38

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Податок на прибуток підприємства	2
2	Податок на доходи фізичних осіб	2
3	Непрямі податки	2
4	Податок на майно	2
5	Підсумкове заняття	2
	РАЗОМ:	10

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні положення оподаткування в Україні	10
2	Загальнодержавні податки та збори	16
3	Місцеві податки та збори	12
4	Державна податкова служба України	2
5	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	2
	РАЗОМ:	42

Тематичний план

№ п/п	Назви розділу тем	Кількість годин				Навчально-мет одична література	Засоби діагнос- тики
		усього	у тому числі				
			лекції	практ.	сам.		
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1. Основні положення оподаткування в Україні 1.1. Загальні закони і закономірності податкової системи України 1.2. Історія виникнення податків	8	4	-	4	[Б5], с.17-18	Усне опитування
2.	1.3. Поняття податку і збору, їх елементи, ознаки та функції	4	2	-	2	[Б5], с. 18-23, [Б6], с. 9-15	Усне опитування
3.	1.4. Види податків та зборів 1.5. Структура Податкового кодексу України	6	2	-	4	[Б5], с. 23-25, [Б6], с. 15-18, [Б7]	Усне опитування, тестування
4.	2.Загальнодержавні податки та збори 2.1. Податок на прибуток підприємства	8	4	-	4	[Б5], с. 149-150, [Б6], с. 146-147, [Б7]	Усне опитування
5.	<i>Практична робота № 1.</i> Нарахування податку на прибуток	4	-	2	2	[Б5], с. 149-150, [Б6], с. 146-147, [Б7]	Усне опитування, тестування, практична робота
6.	2.2 Податок на доходи фізичних осіб	8	4	-	4	[Б5], с. 192, [Б6], с. 59-60, [Б7]	Усне опитування

7.	<i>Практична робота № 2.</i> Нарахування податків на доходи фізичних осіб	2	-	2		[Б5], с. 192, [Б6], с. 59-60, [Б7]	Усне опитування, тестування, практична робота
8.	2.3. Непрямі податки	6	4	-	2	[Б5], с. 88-90, 109-111, 135-138, [Б6], с. 113, 189-193, [Б7]	Усне опитування
9.	<i>Практична робота № 3.</i> Нарахування непрямих податків	2	-	2		[Б5], с. 88-90, 109-111, 135-138, [Б6], с. 113, 189-193, [Б7]	Усне опитування, тестування, практична робота
10.	2.4. Інші загальнодержавні податки та збори	6	2	-	4	[Б7]	Усне опитування
11.	3. Місцеві податки та збори 3.1. Склад місцевих податків та зборів 3.2. Податок на майно	8	4	-	4	[Б7]	Усне опитування
12.	<i>Практична робота № 4.</i> Нарахування податків на майно	4	-	4		[Б7]	Усне опитування, тестування, практична робота
13.	3.3. Єдиний податок	6	2	-	4	[Б7]	Усне опитування
14.	3.4. Збір за місця для паркування транспортних засобів 3.5. Туристичний збір	6	2	-	4	[Б7]	Усне опитування
15.	4. Державна податкова служба України 4.1. Структура податкової служби України 4.2. Функції та завдання органів Державної податкової служби України 4.3. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної податкової служби	10	6	2	2	[Б8], [Б6], с. 20-23	Усне опитування

16.	5.Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства 5.1.Ухилення від оподаткування. 5.2.Основні податкові правопорушення 5.3.Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	8	4	2	2	[Б8], [Б6], с. 273-277	
17.	<i>Практична робота 5. Підсумкове заняття.</i>	2	-	2	-	Підсумкове тестування	
Разом:		90	38	10	42		

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль: усне опитування (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване); контроль за ефективністю самостійної роботи (написання та захист рефератів, доповідей, підготовка творчо-аналітичних завдань).

Періодичний контроль: тематичні тестові завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль: диференційований залік. Семестровий контроль у формі диференційованого заліку проводиться за результатами поточного контролю і не передбачає обов'язкової присутності здобувачів освіти. Результати заліків оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

Рекомендовані джерела інформації

Базова література:

1. Гавриленко Н.В. Податкова система. Навчальний посібник. - Львів: Новий Світ-2000, 2010. - 328 с.
2. Гавриленко Н.В. Податкова система: практикум: Навчальний посібник. - Львів: Новий Світ-2000, 2008. - 352 с.
3. Коцупатрий М.М., Ковач СІ., Мельничук В.В. Податковий облік і звітність: Навч.посіб. - К.: КНЕУ, 2006. -312 с.
4. Крисоватий А.І., Десятнюк О.М Податкова система: Навчальний посібник. - Тернопіль: Карт-бланш, 2004. - 331 с.
5. Мединська Т.В., Власюк Н.І. Податкова система: Навчальний посібник. 3-є вид., перероб. Та доповнене.-Львів: «Магнолія-2006», 2012.-424с.
6. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система.

Підручник / За заг. ред. С.М. Онисько. - Львів: «Магнолія Плюс», 2004.-312 с.

7. Податковий кодекс України. [електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Положення про державну податкову службу. [електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n15>

Допоміжна література:

1. Бечко П.К. Податкова система. Навч. посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 368 с.
2. Ватуля І.Д. Податки, збори, платежі. Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2006.-356 с.
3. Вдовиченко М.І. Податкова Система України. Практикум: Навчальний посібник. - К., 2001. - 278 с.
4. Демиденко Л.М. Податкова система. Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2007.-184 с.
5. Захожай В.Б. Система оподаткування та податкова політика. Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2006. - 472 с.
6. Мельник В.М., Грицаєнко І.А., Іванишина О.С. Оподаткування підприємницької діяльності: Навч.посібник. - К., 2005 - 160 с.
7. Олійник О.В. Податкова система. Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2006. - 456 с.
8. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік: Навчальний посібник. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 260 с.
9. Сердюк О.М., Заревчацька Т.В. Податкова система (практикум): Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2007. - 328 с.

Інформаційні ресурси:

<http://zakon.rada.gov.ua>

<http://www.minfin.gov.ua>

<https://www.ukrstat.gov.ua/>